

Norsk studie av reliabilitet og validitet av ASRS

Erlend Joramo Brevik

Allmennpsykiatrisk poliklinikk B, DPS Nedre Romerike, Akershus universitetssykehus
erlendjb@gmail.com

Jeg leste nettopp rapporten «Testkvalitetsprosjektet del 2» publisert i siste utgave av Psykologtidsskriftet (Ryder, 2021). Dette arbeidet har stor interesse for meg, både fordi jeg spesialiserer meg i nevropsykologi, og fordi jeg har fullført en doktorgrad på voksne pasienter med ADHD (Brevik, 2018). I mitt doktorgradsarbeid undersøkte jeg blant annet bruksverdien av ASRS og fikk i fjor publisert en artikkel hvor jeg og kollegaer går gjennom de psykometriske egenskapene ved dette selvrapporteringskjemaet.

I artikkelen «Validity and accuracy of the Adult Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) Self Report Scale (ASRS) and the Wender Utah Rating Scale (WURS) symptom checklists in discriminating between adults with and without ADHD» (Brevik, Lundervold, Haavik & Posserud, 2020a) mener jeg vi har besvart oppfordringen mot slutten av avsnittet om ASRS i rapporten til Ryder (2021): «Da det mangler norske normer og informasjon om tekniske testegenskaper, [...] bør man utarbeide norske normer for ASRS. Således bør fremtidige studier av reliabilitet og validitet av ASRS med et norsk normgrunnlag prioriteres.»

Jeg ønsker å formidle til psykologstanden, som en forlengelse av den omfattende oversiktsartikkelen til Ryder (2021), at det nå finnes et ferskt og høyaktuelt arbeid som nettopp har tatt for seg bruken av kartleggingskjemaet ASRS i den norske kliniske hverdagen.

Artikkelen er tilgjengelig som et sammendrag på norsk (Brevik, Lundervold, Haavik & Posserud, 2020b). Kort redegjørelse av studien: Som en del av et nasjonalt kvalitetsforbedringsprosjekt måtte alle ADHD-diagnoser hos voksne i løpet av 1997–2005 evalueres og godkjennes av ett av tre ekspertutvalg. Da dette prosjektet ble avsluttet i 2005, ble den samme diagnostiske protokollen videreført. Kontrollutvalget ble rekruttert fra Medisinsk fødselsregister. Studien inkluderte 646 klinisk diagnostiserte voksne pasienter med ADHD og 908 kontroller, hvilket resulterte i et totalt utvalg på 1544 deltakere. Gjennomsnittsalder var 34,0 år i ADHD-gruppen og 29,4 år i kontrollgruppen. ASRS hadde som forventet to bestanddeler som forklarte 62,2 % av variansen. Cronbachs alpha var 0,95 for hele ASRS, 0,92 for «Oppmerksomhetsvansker» og 0,92 for «Hyperaktivitet og impulsivitet». Det var ingen signifikante forskjeller mellom menn og kvinner. Optimal cut-off-ska#r vil være avhengig av målsettingene i den spesifikke kliniske eller forskningsmessige problemstillingen. Tabell 4 i originalartikkelen (Brevik, Lundervold, Haavik & Posserud, 2020a) gir cut-off-ska#rer for henholdsvis 98 %, 95 %, 90 % og 80 % sensitivitet og spesifisitet. Dermed kan man selv velge verdi avhengig av om formålet er å fange opp potensielle pasienter eller å være mest mulig sikker på å unngå overdiagnostisering.

Referanser

Brevik, E. J. (2018). Adult Attention Deficit Hyperactivity Disorder. Beyond the Core Symptoms of the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders [Doktorgradsavhandling]. Universitetet i Bergen.

Brevik, E. J., Lundervold, A. J., Haavik, J. & Posserud, M. B. (2020a). Validity and accuracy of the Adult Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD) Self Report Scale (ASRS) and the Wender Utah Rating Scale (WURS) symptom checklists

in discriminating between adults with and without ADHD. *Brain and behavior*, 10(6), e01605. <https://doi.org/10.1002/brb3.1605>

Brevik, E. J., Lundervold, A. J., Haavik, J. & Posserud, M. B. (2020b). Validitet og diagnostisk treffsikkerhet ved bruk av screeningverktøy for ADHD hos voksne. *Best Practice Nordic*.

<https://bpno.no/validitet-og-diagnostisk-treffsikkerhet-ved-bruk-av-screeningverktoy-for-adhd-hos-voksne/>

Ryder, T. M. (2021). Testkvalitetsprosjektet – del 2: Tester med behov for kvalitetstiltak. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 58(2), 92–105.

